

Inventarisatie Urnen.

Vitrinekast collectie HKVL

(door Heinz van de Wardt)

Archeologische
Collectie

Inleiding

In een grafheuvel werd één persoon begraven. De meeste mensen werden in een éénvoudige kuil onverbrand begraven. De bloeitijd van de grafheuvel was in de Bronstijd, tussen 1800 – 1100 v.Chr. De sociale verschillen tussen de bewoners, landbouwers, werden groter. De grafheuvels verrezen in de hei, die door intensieve akkerbouw en begrazing rond nederzettingen was ontstaan. Grafheuvels waren soms gemarkeerd door greppels erom heen te graven of kransen van palen erom heen te zetten. De eigenlijke functie van greppels en palen zijn nog onduidelijk.

In het zuiden en midden van Nederland was de manier van lijkbezorging anders dan in het noorden.

Voor 1800 v.Chr. werden de doden verbrand op een brandstapel (crematie). Het graf werd steeds meer een statussymbool. In de Bronstijd nam de status toe. Het bezit van Brons in de vorm van snij- of slagwerktuigen droeg bij aan de gelaagdheid van de maatschappij. Naast bronzen artefacten tref je soms vuurstenen artefacten aan. Archeologen gaan ervan uit dat deze verschillen zichtbaar zijn in de grafheuvels. Hoe groter de grafheuvel, hoe belangrijker de overledene.

De grafheuvelcultuur gevolgd door de urnenveldcultuur duurde van 1800 – 900 v.Chr.

De gevonden **urnen** en **schalen** zijn zwart geblakerd. Sommige urnen zijn gevuld met asresten.

De potbeschrijving is gedaan volgens archeoloog A. Bruijn.

De in de vitrine staande collectie urnen en schalen (schenking) zijn gedetermineerd door ondergetekende op 23 november 2022. Het betreft een verzameling artefacten van particulieren. De artefacten zijn gevonden in Rimburch, Waubach, Nieuwenhagen en Schaesberg. De mooiste voorwerpen uit de vitrinekast zijn ingedeeld in foto's.

Foto	Artefact / type urn-schaal	Aantal
1-7	Germaanse urnen	7
8	Germaanse schaal	1

Overzicht van de exemplaren.

Pot 1: *Germaanse as-urn*

Oppervlakte

Potvorm rond, naar boven trechtervorm
 Vorming handgevormd
 Bodem rond
 Aardewerk bruin, zacht gebakken klei
 Productie Rimburch
 Datering ± 1800 – 900 v.Chr.
 Kleur zwart geblakerd
 Scherfdikte dik wandig ± 1 cm

Magering niet direct te ontdekken
 Oppervlak ruw, grof
 Techniek handgevormd, zacht gebakken, ongeglazuurd
 Versiering geen

Afmetingen

Diameters hals ± 27 cm
 buik ± 40 cm
 bodem ± 12 cm
 Hoogten hals ± 4 cm
 schouder ± 10 cm
 buik ± 4 cm

Pot 2:

Germaanse as-urn

Oppervlakte

Potvorm	rond, naar buitenstaande rand
Vorming	handgevormd
Bodem	rond
Aardewerk	bruin, zacht gebakken klei
Productie	Rimburg
Datering	± 1800 – 900 v.Chr.
Kleur	zwart geblakerd
Scherfdikte	dik wandig ± 1 cm
Magering	niet direct te ontdekken
Oppervlak	ruw, grof
Techniek	handgevormd, zacht gebakken, ongeglazuurd
Versiering	geen

Afmetingen

Diameters	hals ± 16 cm buik ± 21 cm bodem ± 8 cm
Hoogten	hals ± 1,5 cm schouder ± 5 cm buik ± 7 cm

Pot 3: *Germaanse as-urn*

Oppervlakte

Potvorm rond, geen rand
Vorming handgevormd
Bodem rond
Aardewerk bruin, zacht gebakken klei
Productie Rimborg
Datering ± 1800 – 900 v.Chr.
Kleur zwart geblakerd
Scherfdikte dik wandig ± 1 cm
Magering niet direct te ontdekken
Oppervlak ruw, grof
Techniek handgevormd, zacht gebakken, ongeglazuurd
Versiering geen

Afmetingen

Diameters hals ± 25 cm
buik ± 31 cm
bodem ± 11 cm
Hoogten hals geen
schouder ± 10 cm
buik ± 16 cm

Pot 4: *Germaanse as-urn*

Oppervlakte

Potvorm rond, naar buitenstaande rand
Vorming handgevormd, bolvormig geknikt
Bodem rond
Aardewerk bruin, zacht gebakken klei
Productie lokaal
Gevonden urnenveld Nieuwenhagen (1937)
Datering ± 1800 – 900 v.Chr.
Kleur donker bruin
Scherfdikte dik wandig ± 1 cm
Magering fijn zand
Oppervlak egaal, fijn
Techniek handgevormd, zacht gebakken, ongeglazuurd
Versiering geen

Afmetingen

Diameters hals ± 20 cm
buiik ± 30 cm
bodem ± 11 cm
Hoogten hals ± 3 cm
schouder ± 5 cm
buiik ± 11 cm

Pot 5:

Germaanse as-urn

Oppervlakte

Potvorm	rond, naar buitenstaande rand
Vorming	handgevormd
Bodem	rond
Aardewerk	bruin, zacht gebakken klei
Productie	Schaesberg (Krijgersberg)
Datering	± 1800 – 900 v.Chr.
Kleur	zwart geblakerd
Scherfdikte	dik wandig ± 1 cm
Magering	niet direct te ontdekken
Oppervlak	ruw, grof
Techniek	handgevormd, zacht gebakken, ongeglazuurd
Versiering	geen

Afmetingen

Diameters	hals ± 11,5 cm
	buik ± 21 cm
	bodem ± 9 cm
Hoogten	hals ± 5 cm
	schouder ± 7 cm
	buik ± 9 cm

Pot 6:

Germaanse as-urn

Oppervlakte

Potvorm	rond, trechtervorm, rand, gevuld met as
Vorming	handgevormd
Bodem	rond
Aardewerk	bruin, zacht gebakken klei
Productie	Nieuwenhagen
Datering	± 1800 – 900 v.Chr.
Kleur	zwart geblakerd
Scherfdikte	dik wandig ± 1 cm
Magering	niet direct te ontdekken
Oppervlak	ruw, grof
Techniek	handgevormd, zacht gebakken, ongeglazuurd
Versiering	geen

Afmetingen

Diameters	hals niet te meten buik ± 7,5 cm bodem ± 10 cm
Hoogten	hals niet te meten schouder ± 6 cm buik ± 15 cm

Pot 7:

Germaanse as-urn

Oppervlakte

Potvorm	rond, trechtervorm, rand, gevuld met as
Vorming	handgevormd
Bodem	rond
Aardewerk	bruin, zacht gebakken klei
Productie	Nieuwenhagen
Datering	± 1800 – 900 v.Chr.
Kleur	zwart geblakerd
Scherfdikte	dik wandig ± 1 cm
Magering	niet direct te ontdekken
Oppervlak	ruw, grof
Techniek	handgevormd, zacht gebakken, ongeglazuurd
Versiering	geen

Afmetingen

Diameters	hals ± 21 cm
	buik ± 21 cm
	bodem ± 11 cm
Hoogten	hals ± 2 cm
	schouder ± 2 cm
	buik ± 17 cm

Pot 8: *Germaanse schaal*

Oppervlakte

Potvorm rond, trechtervorm, rand,
Vorming handgevormd
Bodem rond
Aardewerk bruin, zacht gebakken klei
Productie Nieuwenhagen
Gevonden heide Waubach / Nieuwenhagen
1937
Datering ± 1800 – 900 v.Chr.
Kleur zwart geblakerd
Scherfdikte dik wandig ± 1 cm
Magering niet direct te ontdekken
Oppervlak ruw, grof
Techniek handgevormd, zacht gebakken,
ongeglazuurd
Versiering geen

Afmetingen

Diameters hals ± 22 cm
buik geen
bodem ± 7 cm
Hoogten hals geen
schouder geen
buik ± 7 cm

**Resterende Germaanse urnen de collectie.
(Nieuwenhagen, 1936)**

